

Fantasticon 2018, Progress Report, #2

Marts 2018

Kontaktinfo: Knud Larn, Reerslevvej 34, 2640 Hedehusene, Danmark. E-mail: knudlarn@hotmail.com. Tlf.: (+45) 26 27 25 89.

Der er stadig lang tid til!

Kalenderen siger forår, men temperaturen udenfor er stadig meget vinterlig. September måned, helt dervore på den anden side af sommeren, ser ud til at være så langt væk.

Men vi er i fuld gang med at arrangere Fantasticon 2018!

Hjemmesiden kører!

Ovre på www.fantasticon.dk finder man nu en hel masse informationer som vi derfor ikke behøver

sætte i dette nyhedsbrev. Der er guide til hoteller, der er information om Serapion – stedet for vores festival, og meget mere – inklusive et link til at købe din billet.

Vi har brug for dine penge!

Selvom man ifølge Emma Gad helt principielt ikke skal tale om økonomi, og moderne markedsføring dikterer at man slet ikke skal irettesætte sine "kunder", bliver jeg lige lidt ved med min kæphest. Ikke mindst fordi dette er vigtigt for os i de kommende år også:

Lad nu være med at vente til sidste øjeblik med at melde dig til! Det gør en kæmpe forskel for os alle sammen! Vores økonomi hænger nøje sammen med antal tilmeldte. Gode programideer bliver vendt ift. den konkrete økonomiske ramme.

Helt konkret: Lige nu er vi 26 tilmeldte, i konsekvens af dette er vi i gang med at lave en helt fantastisk festival for 26 personer, ikke for 100 eller 400.

Jeg er sikker på at mindst 50 personer der læser dette tænker: "Men jeg kommer jo, jeg har bare ikke fået betalt endnu, bare rolig!". Derfor vil jeg "gå bag scenen" og belyse lidt af de uheldige konsekvenser denne afventen har: Well, indtil videre bliver vi i Serapions lokaler, men det er klart at 26 personer er alt for få ift. at leje det store hus i tre etager, så vi er nødt til at bruge tid på en plan B. Tid vi kunne have brugt på flere spændende programdele, som den endelige festival så må undvære. Der er kun den tid der er. En anden konsekvens er for vores æresgæster. Med så få penge i kassen, kan vi ikke forsvare at hente oversøiske stjerner til København. Vi kigger i stedet rundt i Europa, da rejseudgiften her er markant mindre. Havde vi haft 100 og ikke 26 medlemmer på nuværende tidspunkt havde vi ikke haft brug for at tage denne beslutning. Måske ville vi endda have hentet en ekstra New Zealandsk æresgæst til byen i stedet. Når vi så når frem til festivalen og der ER over 100-200 deltagere, kan man jo godt ærgre sig lidt...

Så, hvis DU også gerne vil være med, skal du altså se til at betale dit medlemsgebyr (Det var 250 DKK, men er nu steget til 325 DKK, og det vil stige yderligere inden vi når september). Jo længere du venter, desto dyrere bliver det for dig, og desto mindre kan vi nå at skalere festivalen op i størrelse. Meld dig til – og få alle du kender til også at melde sig til – helst her i marts. Så har vi penge og endnu god tid til at lave en ordentlig og stor festival!

For selvfølgelig får vi en fantastisk festival alligevel, med fine og spændende æresgæster, jeg ville bare lige gøre opmærksom på hvorfor det helt konkret og åbenhjertigt er så vigtigt for os med tidlige tilmeldinger.

Både i år, og i de kommende år. Nå, nok om alt dette man ikke må tale om offentligt ☺.

Nu til Fantasticon 2018!

Nu er det tid til programlægning!

Det er nemlig her i marts måned at vi begynder arbejdet med at lægge programmet. Vi har allerede masser af ideer, nu skal de alle koordineres og tidsplaceres. Og så skal vi se hvad vi "mangler". Det skulle jo gerne ende op som en både uddybende og alsidig festival. Både om steampunk og om de fantastiske genrer generelt.

De ydre rammer for festivalen er et program fredag 16-22, lørdag 10-18, og søndag 10-16. Vi har to sale, en stor og en lille, så grundlæggende er der to programspor, dvs. i alt max. 40 timers program.

Lørdag aften er der festmiddag fra kl. 19.00, torsdag aften fra kl 19.00 er der uformel Meet & Greet på Cafe Asta, Valby, og Søndag aften fra kl 18.00 er der Dead Dog Party på Cafe Asta, Valby. Denne cafe, eller snarere Bar/Restaurant ligger i Hotel Fy & By, Valby – som er det hotel vores æresgæster bor på. Er du tilrejsende, bør du nok skynde dig at booke, der er ikke så mange værelser på dette lille men hyggelige hotel.

På programmet vil vi have oplæsninger, paneler, interviews, taler, workshops, måske en quiz, en auktion? Der vil være en lounge til at slappe af i, en bar at hænge ud i, et dealers room at købe ind i, og nogle spændende udstillinger. Bl.a kommer Lux Artis Sverige forbi og viser steampunk kunst

af den fremragende polske kunstner Jaroslaw Jasniewski. Og så er 2018 jo 150-året for udgivelsen af Alice i Eventyrland, og 200-året for udgivelsen af Frankenstein. Dem må vi også tale om!

- Fredag er sat til introduktionsdag. Hvem er vores gæster, hvad er steampunk, hvad har H G Wells med det hele at gøre, hvad er der ellers af nyt på den fantastiske scene? Bl.a. udgives der ikke mindre end tre forskellige bøger med steampunk noveller ifbm. Fantasticon 2018. Dem skal vi se nærmere på sammen med nogle af forfatterne. Vi regner også med at se en steampunk film fredag aften for bare lige af komme i stemning!

- Lørdag fordyber vi os med æresgæsterne, interviews, foredrag og workshops - og med alle de andre tilstedeværende programdeltagere. Det hele leder op mod den festlige lørdagsmiddag med festtaler, maskerade, og andet underholdning!

- Søndag begynder vi med den traditionelle værkgennemgang hvor fire øvede læsere har læst de samme bøger og diskuterer dem, først selv, senere med publikum. Og så kigger vi frem på andre kommende festivaler, på steampunk genrens fremtid, og vi mindes de store navne vi har mistet siden sidst – ikke mindst Brian Aldiss og Ursula K LeGuin.

Æresgæster!

Hvem er så vores spændende æresgæster? Den første er valgt, den anden er hemmelig lidt endnu ☺.

Mark Hodder (født i 1962) har skrevet og redigeret for BBC - og har produceret online indhold for samme. Han har arbejdet i åresvis for både traditionelle og nye medier og boede i London det meste af sit liv - frem til 2008 hvor han flyttede til Valencia i Spanien for at afstresse, undervise i engelsk, og skrive romaner. Han tog sin universitetseksamen i faget Kulturstudier og elsker historie, indbildninger, gadgets, kult TV, Tom Waits og andre udvalgte mærkværdigheder.

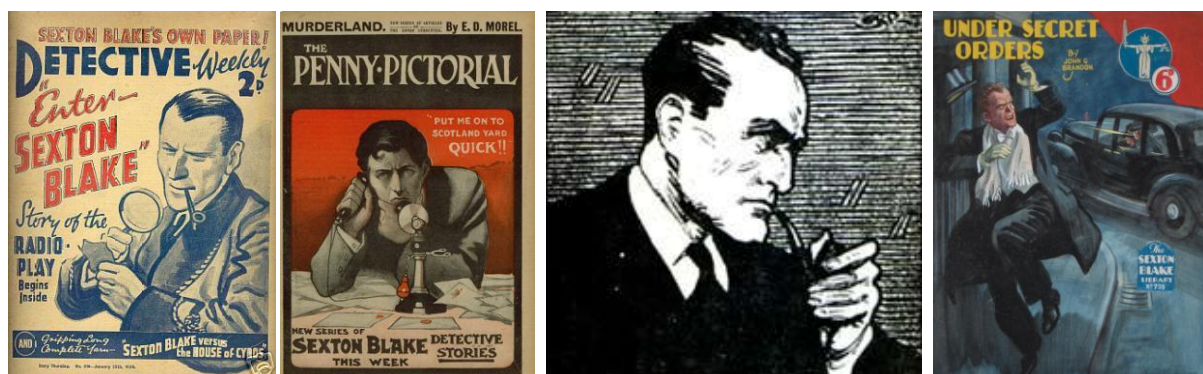
Han slog sit forfatternavn fast med bogserien 'Burton & Swinburne', en serie steampunk romaner der begyndte med *The Strange Affair of Spring-Heeled Jack*, vinder af Philip K. Dick Award i 2010. De næste to romaner i serien, *The Curious*

Case of the Clockwork-Man og *Expedition to the Mountains of the Moon*, udkom i henholdsvis 2011 og 2012, blev hyldet af fans og sidstnævnte blev nomineret til Sidewise Award. Hans fjerde roman i serien, *The Secret of Abdu El Yezdi*, blev også nomineret til en Sidewise Award. Uden for serien er romanen *A Red Sun Also Rises*, fra december 2012. Her flyttes en version af victoriatidens London til en anden planet. Adskillige noveller er kommet til Burton & Swinburne universet i de senere år.

In 2015, Hodder began writing a new series set in the far future, called *The Oxford Equation*.

Mark Hodder er også en velkendt aficionado af karakteren Sexton Blake. Sexton Blake er en fiktiv karakter, en detektiv, der har været brugt i mange britiske tegneserier, romaner og dramatiske produktioner siden 1893. Sexton Blake-eventyrene omfatter mere end 4.000 beretninger af omkring 200 forskellige forfattere. Blake var også helten i talrige stumfilm og senere tonefilm, radioprogrammer og en 1960s TV-serie fra britiske ITV. Mark Hodder var rådgiver på flere genudgivelser af Blake historier og er forfatter til det første bind af den sjette serie af Sexton Blake historier, *The Silent Thunder Caper*.

Mark Hodder har en hjemmeside med meget mere information og links til hans forskellige internetfora på <http://www.mark-hodder.com/>

SEXTON BLAKE

Mark Hodder's bøger – en hurtig liste

På fantasticons hjemmeside kan du læse mere om de enkelte bøger.

Køb dem, læs dem, og vær klar til at diskutere dem med Mark til september!

Burton & Swinburne series:

- The Strange Affair of Spring Heeled Jack (2010)
- The Curious Case of the Clockwork Man (2011)
- Expedition to the Mountains of the Moon (2012)
- The Secret of Abdu El-Yezdi (2013)
- The Return of the Discontinued Man (2012)
- The Rise of the Automated Aristocrats (2015)
- Strange Affairs and Curious Cases (2016)
- When Red Petals Fall (2017)

Macallister Fogg Series:

- The Master Mummer's Mummy (2013)
- Great Great Great (And So Forth) Uncle Dragoslav (2013)
- The Hetrodythermaline Highwayman (2013)

Andet:

- A Red Sun Also Rises (2012)

Igangværende projekt:

- The Cold Equation
(ny serie der foregår i en fjern fremtid. Projektet har sin egen facebook side, søg på [the.oxford.equation](https://www.facebook.com/the.oxford.equation))

Abonnenter kan følge med i forfatterskabet via ud-
drag, illustrationer, blindgyder, og tanker på Mark
Hodder's Patreon Page:

<https://www.patreon.com/MarkHodder>

Hvad er steampunk?

Steampunk¹ ("dampstøj") er en to-delt undergenre af spekulativ fiktion, der lægger vægt på anakronistisk teknologi, typisk fra victoriatidens England². Subgenren er beslægtet med den bredere term, retro-futurisme³ og er akademisk set et af flere børn af cyberpunk⁴.

Den beskrevne teknologi omfatter ofte dampmaskiner (heraf navnet), store luftskibe, komplekse mekaniske regnemaskiner og anden mekanisk teknik fra 1800-tallet. Subgenren kan sagtens omhandle moderne genstande som bl.a. datamater, blot de er baseret på victoriatidens teknologi - som det f.eks. ses i William Gibson og Bruce Sterlings *The Difference Engine* (1990). Mikroelektronik i moderne be-

tydning findes ikke, ej heller forbrændingsmotorer. Dernæst dækker punk/"støj"-elementet over et bevidst fokusskifte fra victoriatidens pæne borgerlige facade til også at dække alt det der var lige under overfladen: Det romantiske, det gotiske, det afvigende, det overnaturlige. Således finder man the-drikkende stærke kvindelige helte i yndige kjoler med små fine paraplyer, velklædte zombie-kaptajner på zeppelinere, lækre varulve og intrigante vampyrer på Buckingham Palace, og naturligvis sex. Modsat cyberpunken der mest blev skrevet af mænd til mænd, er steampunk i lige stor del skrevet og læst af begge køn.

I subgenrens begyndelse fastholdte forfatterne, uanset hvilket land de var fra, et fokus på London som ur-typeby og på det britiske imperiums sindrige magtmekanismer. Senere har en række nye forfattere transponeret steampunk både geografisk til alle lokationer, fra Asien⁵, over Afrika⁶, og sågar til Skandinavien⁷. Og tidligt, hvor steampunk fortællinger nu kan optræde i lånte klæder fra populære folkeeventyr, fra middelalderlige omgivelser, finde sted i bronzealderen, eller i antikken. Naturligvis kan steampunk også foregå i helt opdigtede verdener / på andre planeter, rumskibe, etc. Men altså fortsat med dampmaskiner, urværk, og sat op i en "støjende" sammenhæng med læserens forventninger til / erfaringer med settingen. Som med alle nyere subgenrer i den fantastiske litteratur, har også steampunk vist sig meget velegnet som for-
søgsrum for litterære eksperimenter med politik, køn, religion og andre minoritetsagendaer.

Steampunks store og vedholdende succes, som er unik blandt cyberpunks mange børn, hænger formentlig tæt sammen med at den hurtigt skabte en fangruppering der ikke kun læste bøger/tegneserier, så film/kunst/teater, men også selv byggede steampunk "dimser" (Do-It-Yourself bevægelsen⁸) og klædte sig ud i steampunk inspireret tøj (Cosplay⁹). Hovedingredienserne i den klassiske steampunk ser ud til at være poleret messing, jern, og træ. Tandhjul, håndtag, fjedre og andre urværkselementer er også meget udbredte. Ligesom victoriansk tøjmode med korsetter, blondkanter, etc. Og farven brun frem for alt!¹⁰

1 <https://en.wikipedia.org/wiki/Steampunk>

2 Victoriatiden regnes som perioden mellem 1837-1901, hvor Dronning Victoria regerede i England.

3 Ofte defineret som "the future as seen from the past and the past as seen from the future" Se også: <https://en.wikipedia.org/wiki/Retrofuturism>

4 Læs evt. mere om cyberpunks mange børn her: https://en.wikipedia.org/wiki/Cyberpunk_derivatives.

5 Også kaldet silkpunk, se f.eks.: <https://io9.gizmodo.com/author-ken-liu-explains-silkpunk-to-us-1717812714>

6 F.eks. Nisi Shawl's fortællinger fra Congo: <https://www.tor.com/2012/10/01/nisi-shawls-everfair-into-the-heart-of-steampunk/> eller Nnedi Okorafor's fortælling BINTI, læs mere her: https://en.wikipedia.org/wiki/Nnedi_Okorafor

7 F.eks. Billy O'Sheas Clockwork Kingdom: <https://www.goodreads.com/book/show/22836452-kingdom-of-clockwork>

8 https://en.wikipedia.org/wiki/Do_it_yourself

9 <https://en.wikipedia.org/wiki/Cosplay>

10 Læs mere om Victoriansk mode her: https://en.wikipedia.org/wiki/Victorian_fashion

Vinkler på steampunk (II) – Filmene

Steampunk er en relativt ung undergenre, og indenfor film er der stadig ikke lavet ret meget klokkeklar steampunk. Isaac Asimov udtalte som bekendt at Hollywood halter omkring 50 år efter litteraturen. Begrebet "steampunk" anvendes først i 1990'erne, men den moderne steampunk-litteratur får nu nok damp under vingerne i begyndelsen af 1970'erne med værker som Harry Harrison's *A Transatlantic Tunnel, Hurrah!* (selvom tidligere værker godt kan nævnes, såsom Ronald Clarks *Queen Victoria's Bomb* fra 1967, eller sågar William Pène du Bois' *The Twenty-One Balloons* fra 1947), så efter denne devise kan vi håbe på at der begynder at dukke ordentlige steampunk-film op i 2020'erne – hvilket jo er snart! I mellemtiden skal man nok især kigge på fan-producerede kortfilm (som kan ses på Youtube), hvis man vil have ægte, fuldbyrdet steampunk. En af de tidligste og bedste fanfilm er den meget gennemførte Star Trek-parodi *Steam Trek - The Moving Picture* (1994, 12 min.), der er lavet som stumfilm. Der er for mere nylig også lavet finurlige Star Wars-fanfilm med "Steampunk Boba Fett", nemlig *Trial of the Mask* (2013, 13. min.) og *Mask of Vengeance*

(efterfølger til den foregående, 2016, 13 min.). Det er tankevækkende at snart sagt en hvilken som helst "retro sci-fi" stil meget nemt kan gøres kompatibel med steampunk. Det originale, håndlavede og sandblæste Star Wars-univers er på mange måder faktisk ikke helt ulig steampunk. En anden prominent steampunk-fanfilm er *Airlords of Airia* (2013, også 13 min.), men som det typisk er tilfældet er fanfilm-manuskripterne oftest et stykke under professionelt niveau.

Selvfølgelig findes der også allerede et vist antal rigtige film som i større eller mindre grad lugter af steampunk. De fleste har dog kun del-elementer af steampunk, eller krydser måske over i relaterede undergenerer, såsom dieselpunk, hvor man f.eks. kan placere *Sky Captain and the World of Tomorrow* (2004). De ganske få film som man kan kalde "high steampunk", og som virkelig er bevidst om deres genre, omfatter især den japanske tegnefilm *Steamboy* (Katsuhiro Otomo, 2004) og den fransk/belgisk/canadiske tegnefilm *April and the Extraordinary World* (Christian Desmares og Franck Ekinci, 2015), og film som f.eks. den måske bedst glemte *Wild Wild West* (Barry Sonnenfeld, 1999), samt den til gengæld særdeles vellykkede filmatisering af Christopher Priest's roman *The Prestige* (Christopher Nolan, 2006). Miyazaki-tegnefilmene *Castle in the Sky* (1986) og især *Howl's Moving Castle* (2004) flirter også gevaldigt med udtrykkelige steampunk-æstetikker.

Men skal man identificere en håndfuld kernefilm der mere eller mindre tydeligt kan kaldes steampunk, så må man pege på de mange filmatiseringer af H.G. Wells' og Jules Vernes værker. Vi har udmærkede filmversioner af *The Time Machine* fra 1960 og 2002, og vellykkede udgaver af *The First Men in the Moon* fra 1919, 1964 og 2010. Og udover de adskillige versioner af *20,000 Leagues Under the Sea* er der gennem tiden lavet rigtig mange film med fokus på Kaptajn Nemo og hans højteknologiske ubåd, hans undersøiske by og hans mystiske ø – alene *The Mysterious Island* er f.eks. filmatiseret i 1929, 1961, 1973, 2005 og 2010. Der findes sågar en 3-timers Nemo-centreret sovjetisk tv-miniserie, *Kapitan Nemo* (Vasili Levin og Edgar Smirnov, 1975). Man kan desuden fremhæve *Captain Nemo and the Underwater City* (James Hill, 1969) som en af de bedre Nemo-film, med stor opmærksomhed på world-building. I filmen *Master of the World* (William Witney, 1961, baseret på Verne-romanen *Robur the Conqueror*) er Nemo-figuren – dog ikke med

stort held – udskiftet med en lignende fyr der blot er kaptajn på et avanceret luftskib. Man er næsten også nødt til at nævne den bl.a. Verne-inspirerede *The League of Extraordinary Gentlemen* (Stephen Norrington, 2003), som var en flot men dårlig film baseret på den væsentlig bedre tegneserie af samme navn, skrevet og tegnet af Alan Moore og Kevin O'Neill. Endelig er der tre filmudgaver bygget over Wells' *The Island of Dr. Moreau*; fra 1932, 1977 og 1996, hvoraf kun den første version (*Island of Lost Souls*, instrueret af Erle C. Kenton) er anstændigt håndværk. Sidst, men ikke mindst, bør også fremføres den komiske Jackie Chan-udgave af *Around the World in 80 Days* (Frank Coraci, 2004), som har mange sjove steampunk-elementer. Hinsides Wells og Verne kan man selvfølgelig inddrage Mary Shelleys *Frankenstein*, som er filmatiseret et utal af gange, og som i de fleste af versionerne må kaldes steampunk. I samme åndedrag bør nævnes tv-serien "Penny Dreadful" (tre sæsoner, 2014-2016), som bruger mange victorianske fantasy, horror og science fiction-elementer.

Selvom vi nu i det følgende er ude i film der kun delvist kan kaldes steampunk, så kan man dog fremdrage en række filminstruktører som især interesserer sig for en steampunk-agtig æstetik. Først er der britiske Terry Gilliam, som specielt laver komisk steampunk i *The Adventures of Baron Munchausen* (1988), men også i betydelig grad i både *Time Bandits* (1981), *Brazil* (1985) og *The Brothers Grimm* (2005). Derefter er der franske Jean-Pierre Jeunet, hvis *The City of Lost Children* (1995) altid nævnes prominent på lister over steampunk-film, og dertil kan man også tilføje hans *Micmacs* (2009), som godt nok foregår i moderne tid, men handler om at en fyr bliver adopteret af en besynderlig gruppe steampunk-agtige opfindere der bor under en losseplads. Endelig er der mexicanske Guillermo del Toro, som opnår en fantasy-steampunk æstetik i især *Hellboy II: The Golden Army* (2008), og en gothic-steampunk æstetik i den victorianske *Crimson Peak* (2015). Hvis nogen instruktør er specielt velegnet og parat til at lave steampunk-film i fremtiden, så er det da nok del Toro. Og man bør heller ikke udelade amerikanske Tim Burton, som har lavet mange film med større eller mindre steampunk-elementer, fra *Edward Scissorhands* (1990) og frem. Selv Martin Scorsese forsøgte sig – med held, om end ganske ukarakteristisk – med steampunk i den udmærkede eventyr-film *Hugo* (2011).

Herudover kan man pege på masser af film som tager sig lidt ekstra friheder med 1800-talsklassikerne. Det er også oplagt at modernisere disse historier – tilføjer man blot lidt mere teknologi, så har man jo stort set steampunk. Man kan kigge på variationer af Dracula-historien, såsom filmen *Van Helsing* (Stephen Sommers, 2004). Man kan kigge på de lidt mere kulørte Sherlock Holmes-film som den Spielberg-producerede *Young Sherlock Holmes* (Barry Levinson, 1985), den fine tv-film *The Return of Sherlock Holmes* (Kevin Connor, 1987), hvor Holmes har ladet sig nedfryse i sin egen tid, og optøes i 1987, og ikke mindst nyere film som *Sherlock Holmes: A Game of Shadows* (Guy Ritchie, 2011). Der er også væsentlige steampunk-elementer i sjove nyfortolkninger som *The Three Musketeers* (Paul W.S. Anderson, 2011), *Abraham Lincoln: Vampire Hunter* (Timur Bekmambetov, 2012) og *Pride and Prejudice and Zombies* (Burr Steers, 2016). Man kunne med lidt god vilje også inddrage victorianske rejser til underlige lande med fremmede samfund (social steampunk?), som i *Gulliver's Travels* – tv-miniserien fra 1996 er fremragende – og de forskellige Shangri-La historier (f.eks. *Lost Horizon*, Frank Capra, 1937). Også Disney-filmen *Atlantis: The Lost Empire* (Gary Trousdale og Kirk Wise, 2001) kan være med her. Endelig må man ikke glemme *The Wizard of Oz* (Victor Fleming, 1939), som også findes i flere filmatiserede udgaver; en af de mest steampunk-agtige er nok fortsættelsen *Return to Oz* (Walter Murch, 1985), og der er også en nyfortolkende tv-serie-version af Oz-eventyret, "Emerald City" (2016).

På falderebet er der en række film som ikke hører til nogen af de tidligere omtalte kategorier, men dog indeholder en del gode steampunk-designs, som f.eks. den sovjetiske *Kin-dza-dza!* (Georgiy Daneliya, 1986

– og den blev i øvrigt genindspillet i animeret form i 2013), Disney-filmen *Treasure Planet* (2002), *The Golden Compass* (Chris Weitz, 2007), *City of Ember* (Gil Kenan, 2008), *The Extraordinary Adventures of Adèle Blanc-Sec* (Luc Besson, 2010), den asiatiske dobbelt-film *Tai Chi Zero/Tai Chi Hero* (Stephen Fung, 2012), og den slet ikke så dårlige *Alice Through The Looking Glass* (James Bobin, 2016), hvori der indgår tidsrejser. Og apropos tid, så kan man nok med en vis ret forudsige at de bedste eksempler på film indenfor steampunk-genren sandsynligvis ligger ude i fremtiden – for Hollywood har desværre endnu ikke *rigtig* opdaget steam-punkens velsignelser. Men mon ikke det nok skal komme?

Tue Sørensen

